

DADONIS

DE VITA HATTONIS ET BERHARDI

PRÆDECESSORUM SUORUM

FRAGMENTUM HISTORICUM.

(Apud D. Calmet., *Historia Lotharingæ*, tom. 1, *prob.* pag. 340.)

Anno ab Incarnatione Domini nostri Jesu Christi octingentesimo nonagesimo tertio, regnante vero domino Arnulpho gloriosissimo rege anno quinto, nostræ autem ordinationis decimo tertio, indictione nona, ego DADO, Virdunensis Ecclesiæ episcopus, cæpi tractare in animo meo varios præsentis sæculi casus, et priorum pontificum facta ad memoriam reducere et eorum a nostræ Ecclesiæ fidelibus sedulo ac salubriter investigare. Idecirco etiam facta orthodoxorum præsulum litteris adnotavi, ut eorum memoria sit nobiscum æterna quorum nomina in cælo credimus æternaliter esse scripta.

Dominus igitur Hatto, antecessor noster, fuit temporibus Lotharii imperatoris, et item Lotharii filii ejus, et pervenit usque ad annum primum Caroli regis. Qui pontifex venerandus multa memoria digna contulit Ecclesiæ; de quibus pauca stylo commendare commodum duximus. Obtinuit namque apud regem Lotharium res per multa loca jacentes, id est in comitatu Virdunensi, Albere-villam, etc. Idem etiam venerabilis episcopus istam novam basilicam inchoavit; sed a successore ejus, avunculo videlicet nostro domino Berhardo episcopo honorifice perfecta est. Qui etiam temporibus Caroli regimen istius Ecclesiæ suscepit, et usque ad tempus Ludovici Hermanici regis eam feliciter gubernavit. Nam (ut pauca de felicibus ejus actibus ad memoriam reducamus) iste inclytus pastor, dominus Berhardus, avunculus videlicet noster, in ecclesiasticis disciplinis ultra quam credi vel fieri possit, ferventissimus exstitit, et episcopale ministerium,

et religiosam vitam admodum diligens, quamplurima isti ecclesiæ contulit, quæ nunc zelo ejus æternaliter testimonium perhibent. Dedit et cætera.

In basilica etiam sancti Petri et sancti Vitoni posuit canonicos octo, et dedit illis res quæ ad ipsam ecclesiam pertinent, sicut eas tunc in suo dominio habebat; decimam quoque arietum, qui ad nostrum opus ex brasensi centena congruis temporibus accipiuntur. Dedit etiam ad ipsum altare unum sacerdotale vestimentum auro ornatum, platenam scilicet, id est ex dirotano, cum guttis, etc. Pallium quoque unum super ipsius sancti patroni posuit glebam, etc. Nos etiam, qui divina dispositione ejus successor et ipse domini Lodoici regis post avunculum nostrum istam ecclesiam gubernandam suscepimus, et post mortem ejusdem dominum Carolum fratrem ipsius imperatorem suscepimus, et usque ad tempus domini Arnulphi gloriosissimi regis, nepotis scilicet eorum, jam pervenimus, quidquid mihi commissæ ecclesiæ in rebus et familiis, in omnibus ornamentis ecclesiasticis (Domino adjuvante) addere potui, huic operi addere saluberrimum duxi. Dedit, etc. Hæc omnia solemniter more supradictæ ecclesiæ dominus Carolus imperator delegavit, atque ad habendum perenniter concessit. Arnulphus quoque gloriosissimus rex dedit in proprium per auctoritatis suæ præceptum supradictæ ecclesiæ abbatiam, quæ vocatur Montisfalconis, quæ est in honore sancti Germani constructa, et in comitatu Dolmensi est sita, cum omnibus et sibi pertinentibus, etc.

ANNO DOMINI DCCCXXVII.

AGIO

ARCHIEPISCOPUS NARBONENSIS.

NOTITIA HISTORICA

(Ex *Gallia Christiana*, tom. VI, pag. 25.)

Post cædem Arnusti, clerus et populus Narbonensis congregati, ut viderent quo pacto eam ulcisee-

rentur, aliumque archiepiscopum eligerent, optime factum putarunt, si vicinum suum Rostagnum ar-

episcopum Arelatensem ad consilium vocarent. ^A Nam profectus, ante diem electioni præfixam, quam episcopi Narbonensis provincie con-
 erent in unum, una cum Amelio Uecticensi
 po ad illam metropolitanam evexit sedem
 lum, Amelii nepotem, qui Hugoni filio Berthæ
 itricis et Ecclesie Romanæ dispositricis, »
 Saxius, « a sacerdote erat, » hoc est ab elec-
 nis. Sic igitur transgressus in partes Rosta-
 Narbonam se contulit, ut Agium Vabrensem
 sm, quia ab episcopis suffraganeis legitimo in-
 ordine congregatis electus fuerat, pelleret,
 Gerardum substitueret. Quin etiam Saxius
 Joannem X papam litteras ad eundem Ros-
 m direxisse pro Agii exauctoratione; sed e-
 Catellus refert epistolam ejusdem Joannis
 lois a Sammarthanis editam in Gallia Chri-
 quadripartita, quam et nos recudimus, ex
 manifeste liquet Gerardum Romam profectum
 amo pontifici electionem suam probaret, re-
 n passum fuisse, indeque reversum, pontifi-
 simulatis epistolis Narbonensem armata ma-
 niscopatum devastasse, Agiumque insidiis
 e ne Romam peteret sedem. Quibus auditis
 us pontifex Narbonensis provincie episcopis
 at, ut Gerardum pro episcopo non habeant,
 i vero, ut petierant, pallium mittit circa annum
 leque tamen sic conquievit Gerardus, sem-
 nim pro archiepiscopo se gerens, ab eodem
 ice excommunicatus est aliquanto post, ut
 aus ex ejusdem epistola ad archiepiscopos
 nensem et Lugdunensem apud Catellum,
 omittum Tolos. pag. 83 et seq. Interea cum
 unensi et Vesonionensi archiepiscopis adfuit
 an. 915, Cabilonensi concilio apud sanctum
 illum celebrato. Hanc brevem epistolam scrip-
 no circiter 922, ad Agambertum et Elefonsum
 ppos, vulgatum a Calello lib. Hist. comitum
 , et a Baluzio sic emendatam ex fide veteris
 plaris :

Venerabili AGAMBERTO, necnon et ELEFONSO
 opis, Agio Narbonensis sedis episcopus, mul-
 las orationes.

audivimus quod vos curtim pergere his diebus
 is, Idcirco ad deprecandum comites nostros

perreximus Ermengaudum (540^a) et Raimundum^a
 quatenus vos deprecemur, ut præceptum apud
 regem impetrare nobis non dedignemini: ita et
 nos precamur, et supplicamus, ut relatum quod
 superius scriptum est, sic apud regem impetrare
 vos non pigeat. Bene valete. »

Prosperè cessit hæc epistola, optatum enim præ-
 ceptum Caroli datum fuit eodem anno, trigesimo
 scilicet regnante domino Carolo, vii Idus Julii, in-
 dictione 4^a, « in villa Turnis, » apud Catellum in
 commentariis Occitanie, pag. 776, quod explicat
 de civitate Turonensi. Verum in authentico diserte
 scriptum est « in villa Ternis, » uti nos admonet
 Baluzius, lib. iv Mariæ Hispan., pag. 375, qui et
 hunc locum fuisse in Belgica secunda scribit. Et
 quidem *Turnus* Mabillonio in Supplem. Diplom.,
 pag. 49, videtur esse villa pagi Rhemensis prope
 Axonam. Cæterum in hoc præcepto, nulla quidem
 est prædictorum episcoporum memoria, sed so-
 lius Wigonis Gerundensis, quem forte ipsi tan-
 quam majori pollentem auctoritate mediatorem
 adhibuerant, vel etiam ipsemet Agio patronum
 accersierat. Vide Mabillonium ad annum 922, num.
 31. Elefonsus vero, cujus in Agionis epistola men-
 tio, idem est qui in præcepto Caroli Simplicis,
 apud Catellum pag. 777, vocatur « episcopus Eri-
 fons habitans Narbonam; » quæ verba quibus-
 dam persuaserunt illum fuisse archiepiscopum
 Narbonensem, quod verum non est, sed inter præ-
 sules Vendascenses seu Carpentoracenses annume-
 ratur a Baluzio.

Anno 924, seu 27, regni Caroli Simplicis in Aquitania
 17 Decembris, Agionis archiepiscopi consen-
 su, Odo vicecomes et uxor ejus Richildis alodium
 circa Sallelas Alfonso abbati Montis-Olivi tradide-
 runt. Memoratur Agio in charta donationis eccle-
 siæ Narbonensi factæ a quodam Teuderico et spon-
 sa ipsius conjuge, de omnibus quæ habebant in
 villa Sejano in territorio Narbonensi, anno regni
 Caroli 29, die 28 Septembris. In sequenti Gil-
 drica femina eidem Agioni seu Aigoni se munifi-
 cam præbuit, regnante Carolo anno 30, ex charta-
 rio S. Pauli. Transiit haud multo post ad meliorem
 vitam, exeunte scilicet anno 926, vel ineunte 927,
 idem fortasse ac Aidagius archiepiscopus notatus
 in Necrologio Crassensi v Idus Martii.

*) Hi sunt Ragemundus et Ermengaudus principes Gothiæ, quos Flodoardus ad annum 932 Radulfo
 esse commississe tradit.

HISTORIÆ ABBATIÆ VABRENSIS.

AUCTORE AGIONE

(Histoire de Languedoc, tom. I, append., pag. 308.)

mpore, quando ex partibus Europæ ab aquilonis
 ne diffusa gens Marchomanorum sævissima
 barbarorum immanior, Galliamque introgres-
 tissimis ictibus sancta patiebatur Ecclesia, nam
 ferente barbarorum vesaniam, erat non modica
 latio, quia per omnes pene pagos juxta Gallicum
 num dispersæ sunt Ecclesie, urbesque depopu-
 atque monasteria abjecta. Tanta namque fue-
 bies persequentium, ut quos capere Christianos
 essent aut mucrone necarent, aut etiam quos
 necis innocentum invaserat, propter redem-
 em servare nitebantur. Nonnulli equidem Chri-

D stianorum torvissimam experti persecutionem, relin-
 quentes prædia, et paternos abjicientes fundos,
 partes Orientis se incolatus dedere. Multi denique
 legerant magis cuspidibus occumbere quam incolu-
 mes paternos linquere Lares. Alii nempe plures,
 quorum in cordibus fides minime radices ceperat,
 lavaorum sanctæ regenerationis negligentes, sed
 paganorum latebrosas diligentes astutias, illorum se
 fœderi et vitiiis. . . . Erantque sæviores crudelioresque
 barbaris, ut erant Christiani, prius indagare molie-
 bantur eorum latibula, et utpote ipsorum gratia et
 crudelitas apud barbaros roboraretur, truculentis